

EL

ECONOMIA ■

La dicotomia entre el preu dels habitatges i el dret a disposar d'un sostre digne

MÚSICA ■

Els 50 anys de la Companyia Elèctrica Dharma prenen forma de llibre per Sant Jordi

MAGAZÍN Núm. 273

Divendres, 21 d'abril de 2023

**XAVIER
BOSCH**

**"No ho sabem tot de les
persones que estimem"**

ENTREVISTA

XAVIER
BOSCH

“Volia fer una novel·la de la complicitat entre l'àvia i la neta”

Les novel·les de Xavier Bosch es compten per èxits. En vigílies de Sant Jordi ha publicat la darrera, '32 de març' (Univers), que en aquest cas té com a escenari París. Aquí és on viu la Barbara, en el mateix pis on havia viscut la seva àvia, la Mamie Margaux. Una dona de caràcter, testimoni en la seva joventut de l'ocupació nazi. I que guarda alguns secrets de la seva vida que la neta descobrirà amb un ajut inesperat.

Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Arnau Jaumira

Quan pensem en París, i en un pis a París com el que és escenari de la novel·la, ens ve al cap la imatge de la portada. Una casa vuitcentista i aquests teulats inclinats d'on sobresurten finestres...

A la coberta que va fer Jesús Aguado, un magnífic il·lustrador, hi havia tot el que havíem demanat: Montmartre, capvespre, la ciutat de fons... Ens la va presentar, i vaig demanar-li si podia obrir els llums del pis. A partir del moment que va fer-ho, li va donar una calidesa que tots vam decidir que volíem ser en aquest pis! El lloc on viu la Barbara, on havia viscut la Mamie Margaux, la seva àvia.

Per què se'n va a París, en aquesta ocasió, per situar-hi el seu relat? A vegades sembla que els catalans només escrivim sobre allò més proper.

París també és la nostra realitat. París està a una hora i deu minuts de vol de Barcelona. Trigo més per venir en tren de Barcelona a Vic. Per tant, París també som nosaltres. I perquè ho conec bé. A l'hora de fer una descripció de ciutat, de situar els personatges en un escenari, m'és molt més fàcil que una ciutat que no conegui. I finalment, perquè em convenia molt: si decideixo que escric una història entre una àvia i una neta, fer que l'àvia visqués la descoberta de l'amor i de la vida en un moment en què a la seva ciutat hi passaven coses. I la més greu de totes, l'ocupació alemanya de París en la Segona Guerra Mundial. Familiar-

ment, hi havia estat moltes vegades per motius de feina del meu pare. Vaig viure un any a Estrasburg com a corresponsal i molts caps de setmana també els passava a París. Després de Barcelona, deu ser la ciutat on he passat més nits.

Entrem al pis de la Barbara al principi i sentim la presència d'algú més, la Mamie Margot. Era casa seva, la de l'àvia amb qui havia tingut una relació especial.

La gènesi de la novel·la és aquesta. És una idea que portava al cap de feia molt de temps. Volia fer una novel·la del vincle, de la complicitat entre àvia i neta. Me'n van passar dues altres per davant, *Paraules que tu entindràs* i *L'home de la seva vida*. Vaig reprendre el tema perquè la meua filla, que és filla única, s'ha anat fet gran. I ha tingut una àvia única per mala sort, perquè els altres tres avis ja no eren en aquest món. Però han disfrutat molt: s'han admirat molt, han après molt l'una de l'altra i, sobretot, han construït un món propi. Veure això com a pare –des de primera línia, de molt a prop, però preservant els seus moments– ha estat un privilegi de la vida.

Elles comencen a construir aquesta complicitat en un estiu que passen juntes. Creen uns codis propis de comunicació.

Els referents de la Mamie Margot i la Barbara, l'àvia fins i tot s'inventa paraules, un llenguatge propi. Són en una població de la Costa Brava, que no té el glamur de Canes o Niça o Sant Tropez, però és el seu poble. El lloc on s'ho han passat bé juntes. La neta té 8 anys i això marca molt. Quan

van passant els anys, aquell estiu que van estar juntes a Sainte-Maxime és com un contracte fet per sempre.

La Barbara descobrirà, amb el temps, que de la Mamie Margaux no ho sap ben bé tot...

Aquesta és la gràcia de la novel·la, la intriga. Ho sabem tot, de les persones que estimem? Segurament no, i segurament està bé que sigui així. A partir d'una exposició de fotografia, i d'un fotògraf de Girona que s'instal·la al seu pis, comencen a estirar el fil i saber què va passar en els quatre anys de l'ocupació alemanya. Quan l'àvia era jove... perquè les àvies també han estat joves. El que descobreixen capgirarà el relat familiar, es plantejarà per què no li havien explicat segons quines coses.

La Barbara entendre per què un dia, de petita, va agafar un instrument que hi havia a casa –un oboè– i l'àvia es va esverar. I li va demanar, sobre tot, si havia tocat la llengüeta.

El valor dels objectes. El record per a una és la innocència de l'altra. De la mateixa manera que no ho sabem tot de les persones que estimem, tampoc ho sabem del valor que donen als objectes.

La Mamie Margaux no vol recordar, com tantes altres persones, tot el que va passar en el temps de la guerra i l'ocupació?

És una dona, com n'hi ha hagut tantes, per la qual ens hem de treure el barret. Els seus sacrificis i el seu patiment ens l'han dissimulat per generositat cap als altres. No vol arrenjar-se en el patiment: allò ja ha passat i tirem endavant. És una solució intel·ligent per continuar vivint. En el rerefons hi ha l'amnèsia selectiva que hi ha hagut en temes de guerra... jo ho he viscut a casa, amb un avi que va fer la guerra en un bàndol i l'altre, en el contrari. De la guerra no se'n va parlar mai, a casa. I eren consogres que es van estimar amb bogeria, que mai no es van barallar... però jo no sé com va anar tot allò, i ara no tinc a qui preguntar-ho. Van córrer una gran cortina, i hi tenen dret, però estaria bé retirar-la per saber d'on vens tu.

Com en totes les guerres, en aquella ens mostra un París amb gent que només volia anar tirant, fins i tot adaptant-se l'ocupació?

Entre la resistència agosarada contra els alemanys i els col·laboracionistes entregats a la causa nazi hi havia –em fa l'efecte– una gran majoria de gent que, simplement, va maldar per sobreviure. El *qui dia passa any empeny*. Per tenir uns ous o una mica de carn per menjar, per amagar-se al búnquer quan sentien sirenes... sobreviure és el verb que ara també està conjugant la gent a Ucraïna per anar fent la viu-viu i salvar la pell. La pàtria acaba limitant-se al fet que els teus estiguin tan bé com sigui possible.

Si ens posem al seu lloc, no sabien si aquella situació seria permanent, per sempre més.

Igual com ara. La gent de Kíiv no sap qui guanyarà la guerra, i com o quan s'acabarà. Per tant, a França i altres països ocupats estaven igual. Com a autor, posant-me en la pell dels personatges en aquell moment, ho he de fer tenint en compte que jugo amb avantatge. Nosaltres sabem el dia que Hitler es va suïcidar, i com va acabar la Segona Guerra Mundial, i els milions de morts de l'Holocaust. Tot això no ho sabien, ells, vivien el dia a dia. Segons com hagués anat la guerra, potser París seria encara alemanya.

Com a lectors, ho veiem a través dels ulls d'en Roger, el fotògraf. Veu una exposició de fotografia històrica i es troba un París de principis dels anys 40 vist des de les imatges quotidianes, fins i tot felices. En plena ocupació.

Era la propaganda alemanya, la gran *fake new* del segle XX a Europa. Com ho fan? A través dels mitjans de comunicació. La ràdio, s'inventen Radio París. La premsa escrita, amb la revista *Signal*, que és molt important per difondre el missatge nazi.

Era un bon producte, oi?

Molt modern, molt ben fet. I en la llengua de cada un dels països que anava ocupant la Wehrmacht per Europa o *amics*: va arribar a 26 països en 21 idiomes. Enquadrava una part de la realitat: una

que hi havia cinemes oberts i més de cinquanta teatre funcionant, inclòs el Moulin Rouge. París, capital del món, és una ciutat aparador. Arriben els alemanys i la vida continua, amb moments de bellesa i felicitat. Un altre gran parany. Però és també un instrument de salvació per a cadascú, de refugiar-se: els moments íntims d'escoltar-la distreuen del que està passant.

Tornem al present, o si més no a l'any 2008 en què ens situa el relat: la Barbara i en Roger, el fotògraf que ha aterrat a casa seva, no s'avenen, entre ells salten espurnes constantment. Fins que un dia neva molt, s'han de quedar a casa... i parlar!

Em venia molt de gust fer un elogi de la conversa llarga: coneguem-nos, tornem-nos a mirar els ulls, donem-nos l'oportunitat d'explicar-nos la vida. I a l'hora de fer això, mireu dins nostre i segurament ens n'adonem de coses que mai no havíem verbalitzat. Surten les cicatrius, les ferides, que ens fan repensar on som i en determinat moment vital cap on volem anar. La Barbara en té 41, ha tingut un matrimoni esguerrat, ha fugit a París com a refugi. En Roger en té 33, és un baliga-balaga que no s'ha arribat a plantejar ni si és feliç o no ho és.

El dia d'aquesta nevada és com un regal afegit al calendari. Una jornada que no hi era: un 32 de març, vaja. Ha triat un títol que crida l'atenció.

Descol·loca. Es tractava exactament d'això, de cridar l'atenció. A l'entrar a una llibreria, et trobes que els taulells són plens de títols que podrien ser perfectament intercanviables. Aquest, em va semblar que descol·locava, que es feia mirar i recordar. I sap què passa? Que soc víctima d'un bon títol, el de la meva primera novel·la, *Se sabrà tot*. Intentaré que les novel·les que vagi fent siguin cada vegada millors, però de títol no n'hi haurà cap com aquest.

La protagonista es dedica a gestionar drets d'edició d'escriptors i per tant el món literari és present a la novel·la. Com unes pàgines carregades d'ironia en què descriu l'ambient d'una festa literària a París.

Allà l'ego va fort (riu). És una llengua en què qualsevol llibre té més abast que en la nostra i, per tant, les xifres de vendes i drets són unes altres. Sempre m'agrada posar humor en alguns passatges d'una novel·la, i en una de tan llarga hi ha espai per a tot. I allà sí, em poso amb autors, editors, crítica i periodistes... tot plegat una mica.

Però diu que ells, en realitat, voldrien ser en una festa literària de Manhattan.

Els catalans voldríem ser a la de París i ells, a la de Manhattan; tots volem el que no tenim.

Com a escriptor, tenia interès a recrear la feina d'una agent literària, una persona que es dedica a fer circular llibres pel món?

El moment en què tries els escenaris, o els oficis dels protagonistes, determina dos anys de la meua vida, que són els que m'he de passar amb ells. Per tant, m'agrada triar-los oficis en què jo m'hi trobi còmode i admirar, en un sentit o un altre. Així també m'ho passo bé quan em documento o quan escric, i m'agrada recrear el seu món. Per curiositat periodística universal m'interessen moltes coses, però sobretot les del meu sector. I si em dedico a això i tinc una agent que mira de vendre'm drets a altres llengües, m'agrada saber com ho fan, i anar al detall d'aquestes coses.

Els detalls són el que acaba donant solidesa a una obra?

Sense voler ser pesat o feixuc, m'hi miro molt. Es tracta de donar pinzellades i pistes de noms propis, no parlar de coses que desconeixes amb pinzellada gruixuda sinó filar prim. Això és el que m'ho fa passar bé. Quan em tanco al despatx a escriure, la història que vull fer, ja me la sé. El que vull és passar-m'ho bé amb el pinzell fi fent els detalls. Una vegada que vaig entrevistar Jaume Cabré, que havia guanyat el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, em va dir que per a ell l'important no era el què sinó el com. El que ens ho fa passar bé és això, com explicar la història i les relacions d'aquesta àvia i la seva neta.

“Entre la resistència agosarada als alemanys i els col·laboracionistes entregats a la causa nazi hi havia –em fa l'efecte– una gran majoria de gent que simplement maldaven per poder sobreviure”

part de la gent anava al teatre, sí, i es mudaven tant com podien. Però no mostrar els jueus marcats amb l'estrella de David o la *cua de la fam*, per aconseguir una mica de menjar no era fer periodista, o fotoperiodisme. L'enquadrament determinava la propaganda: el periodisme al servei de la causa més perversa. La informació que els convenia donar, la posaven entremig de notícies de descobertes científiques o de consells d'estil de vida. Pensaven molt en les dones, perquè els homes eren al front i elles eren les que podien llegir. Goebbels era un maquiavèl·lic i malvat, però llest.

Tot això ens sona molt modern, molt actual.

Van entendre que la propaganda és una eina de seducció massiva. Pots matar a canonades, però pots mirar de seduir amb informació, ni que sigui falsa o interessada. I això, per al nostre ofici, és interessantíssim de saber. En aquesta novel·la he pogut combinar les meves dues obsessions literàries: el periodisme, ni que sigui en el vessant més pervers de la propaganda, i l'amor.

La cultura (i la música, sempre present en les seves novel·les) té també significats diferents, per a uns o altres, ocupants i ocupats?

Per als alemanys, una manera d'ensenyar al món que no eren tan dolents. Que eren gent culta amb sensibilitat per l'art, que deixaven que continuessin orquestres com la de l'Òpera de París o la Pierné,

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

El fàcil recurs a la xenofòbia

A Europa torna a haver-hi un flux migratori important que arriba de forma entre dramàtica i tràgica a les seves costes a través d'organitzacions mafioses i amb barcasses la meitat de les quals es perden o s'enfonsen abans d'arribar. A hores d'ara la pressió i alhora la polèmica política es produeix sobretot a Itàlia. Als importants contingents d'arribada s'hi afegeix el tenir un govern d'extrema dreta que, ja fa anys, manipula de manera demagògica aquest fenomen de cara a treure'n rèdit electoral. Giorgia Meloni, la nova primera ministra d'Itàlia, ha moderat el seu extremisme durant els primers mesos de govern, però ara no ha deixat passar l'ocasió de qualificar la migració com una conspiració destinada a fer una *gran substitució* de la població occidental originària.

Hi ha una gran dificultat per desmuntar els mites interessats que es construeixen sobre la immigració. A partir d'ella, la dreta populista més extrema als Estats Units, a França, a Itàlia o a Espanya ha construït el concepte mobilitzador del "gran reemplaçament". La immigració entesa com un moviment organitzat de desplaçament i marginació de l'home blanc hegemònic amb la col·laboració d'una cultura esquerrana tractada de propensa i dòcil a l'islamisme. A Alemanya, un grup d'extrema dreta, Pegida, és l'acrònim de Patriotes Europeus contra la Islamització d'Occident. Així, en realitat, el discurs antiimmigració i de defensa de l'hegemonia blanca i de la cultura occidental incorpora la islamofòbia com un element característic. Pulsió, per cert, que desplaçaria l'ancestral antisemitisme del feixisme europeu dels anys trenta. La xenofòbia s'utilitza per encoratjar el nacionalisme ètnic, l'hostilitat envers els grups que representen el "no nosaltres". Moltes vegades, els mitjans de comunicació col·laboren força a cre-

ar una imatge sobredimensionada del fenomen migratori. Les enquestes indiquen com a països com França o Espanya, la percepció sobre els contingents migrants més que duplica els números reals. A més, la major part de notícies que es publiquen o emeten ho fan amb to negatiu, cosa que contribueix a reforçar la tendència a criminalitzar els nousvinguts. A la dreta, només cal reforçar aquesta dinàmica. El populisme representa una reacció de replegament i exclusió, construir la fraternitat

Calen polítiques d'ajudes al desenvolupament en aquells territoris que es van desestabilitzar amb el colonialisme

a través del rebuig dels que no són semblants. El "gran reemplaçament" no té justificació demogràfica ni estadística, però la seva força resideix justament en la simplicitat que el converteix en ideal per a les teories de la conspiració.

Per al populisme dretà, és relativament fàcil identificar unes elits que s'han desterritorialitzat i emancipat del conjunt de la societat com un grup especialment interessat a fomentar l'arribada de població immigrant que fa evolucionar a la baixa el mercat de treball. Això a costa de desnaturalitzar la pròpia cultura del país d'acollida, subvertir els valors i atorgant-los drets i beneficis socials idèntics que a la població autòctona. Per a la dreta i les seves bases socials, les nacions han entrat en decadència i la recuperació del poder i la cohesió social passa per fer-se forts en els valors propis, injuriant el model

multicultural i cosmopolita d'unes elits ja *desnacionalitzades*. Els eslògans de capçalera ho diuen tot: "França per als francesos", segons l'Agrupació Nacional; "Tornar a prendre el control" al Brexit; "La nostra cultura, la nostra llar, la nostra Alemanya", per a Alternativa per a Alemanya; "Polònia pura, Polònia blanca", per al Partit de la Llei i la Justícia, o "Que Suècia segueixi sent sueca", segons els Demòcrates Suecs.

També és cert que hi ha un *bonisme* classista i oportunista per part de sectors que viuen absolutament al marge de la immigració, tret que els tinguin com a empleats precaris. És difícil negar la importància dels contingents migratoris per reequilibrar la dinàmica natural de la població europea i de l'aportació molt significativa dels nous ciutadans. Però també és cert que l'acomodament de grans contingents en poc espai de temps és molt difícil. Sovint no s'adapta a les necessitats de treball i es tensionen els serveis públics. Discutir-ho per afrontar les dificultats sobrevingudes resulta imprescindible, i fins i tot terapèutic, però hi ha una correcció política de tipus progressista que nega aquesta possibilitat, la qual cosa permet que això es traslladi a les guerres culturals de la nostra societat polaritzada. Hauria de ser possible fer *polítiques d'immigració*, cosa que no ha de comportar perseguir-la ni criminalitzar-la, sinó senzillament normalitzar-la i treure aquests fluxos del control de les màfies i dels perills que assumeixen per traslladar-se a Europa. El sistema de contractes de treball en origen té força sentit, alhora que establir contingents que puguin ser incorporats en benefici de tots. També, Europa i el món desenvolupat haurien de practicar polítiques de més igualtat en els intercanvis i ajudes al desenvolupament en aquells territoris que, almenys històricament, van desestabilitzar a través del colonialisme. Això, sens dubte, sí que contribuiria a reduir aquestes tràgiques dinàmiques de fugida de la pobresa.

Ares Escrivà Cruells

TRES VOLTES REBEL

Etiquetes que pesen

Mal si fas, mal si no fas. Ho ha comprovat la pobra Carla Simón, que ha sortit ben escaldada de la seva més que breu incursió en política. Amb tota la bona fe i un punt d'ingenuïtat explicava fa uns dies per què figuraria, com a suplent independent, a la llista electoral de Junts del seu poble, les Planes d'Hostoles. La volada desproporcionada que va agafar la notícia i el fet que hagués de justificar-se ja feien sospitar que el carro anava pel pedregar. Finalment, havent rebut plantofades per totes bandes, la directora d'Alcarràs s'ha fet enrere del que pretenia que fos una acció simbòlica en un municipi de 1.700 habitants. Lamentablement, però, mullar-se passa factura i no és barata. La

política s'assembla més a les baralles de pati d'escola que no pas al debat raonable entre adults que hauria de ser. Amb mi o contra mi. Si jugues a l'equip rival, tant se val que siguis una gran professional perquè en pagaràs les conseqüències. I així és com la ciutadania opta per prendre distància. Les etiquetes, certes o falses, es penegen en qüestió de segons i perduren pels segles dels segles. Els carrers són plens de persones que aportarien i molt als ajuntaments i als parlaments. Vivim en un país de gent creativa i preparada, però només uns quants es poden permetre una dedicació temporal a la cosa pública i seguir vivint i treballant després sense càrregues addicionals ni cicatrius. I és una llàstima. La

implicació hauria de ser un valor, no una condemna. Els partits haurien de ser permeables i aprendre de la divergència en lloc de negar-la i expulsar-la violentament. Cal una reflexió profunda sobre el funcionament del sistema però no de les que es prometen l'endemà de les eleccions i no arriben mai. Fa massa temps que notem els símptomes del que diuen que és desafecció. En fa tant que ja deriva en desil·lusió i decepció. No se solucionarà amb els mètodes de sempre ni obrint comptes de TikTok ni vestint els candidats amb texans planxats exhibint somriures exagerats per fer visites de compromís durant la campanya. Segurament, Carla Simón complia els únics requisits que haurien de ser necessaris per concórrer a unes municipals: capacitat, confiança, estima i voluntat de servei. Sens dubte, armes inofensives en un camp de batalla.

LLIBRES

NOTES DE LECTURA

Anna Tomàs Mayolas

Crema-se

Amb aquesta novel·la, Més Llibres torna a apropar-nos a la meravellosa prosa de l'escriptora alemanya Daniela Krien. Un incendi deixa sense lloc de vacances la parella de mitjana edat formada per la Rahel i en Peter. Paral·lelament els demanen que tinguin cura d'una casa de camp d'uns vells amics, en Víktor, que acaba de patir un ictus, i la Ruth, la seva dona, on la Rahel havia passat part de la infància.

La novel·la es divideix en tres parts, una per a cada setmana que passen a la casa, i cada dia de la setmana esdevé un capítol. Krien torna a fer servir una catàstrofe natural com a imatge per entendre la complexitat de les relacions humanes. Si a l'anterior llibre, *La Vall del Mulde*, la calamitat era un desbordament, en aquesta ocasió és un incendi. Un incendi que va alimentant-se de tions en forma de conflictes individuals, familiars i socials.

L'autora té l'habilitat de fer-nos endinsar en la vida de la parella, en la crisi particular de cadascun d'ells que acaba convergint en una crisi familiar. Ensumem el socarrim dels silencis, de les renúncies, de la incomprensió. Ens ajuda a comprendre aquesta generació frontissa que va néixer a l'antiga RDA i s'ha fet adulta a l'Alemanya unificada. Els seus valors tan diferents dels dels propis fills. Una

generació a mig camí de la vida amb la motxilla carregada de frustracions i somnis deixats anar. També frontissa, allà i aquí, en temes de gestió emocional, que arrossega limitacions i mancances i encara no disposa de prou eines per comprendre's i comunicar-se millor.

Per la Rahel, a més a més, l'estada al mas suposa remoure els records que té de la seva mare i de la seva germana, confrontant la complicada relació que té amb la seva filla i la manera com educa els seus nets, qüestionant-se a ella mateixa com a filla i com a mare.

Tot allò que no es diu, tard o d'hora, pot acabar explotant, tot allò que no es cuida pot acabar malmès, tot allò que no s'hidrata pot acabar assecant-se i cremant. La sort és que la força de la vida rebrota així que plou, i la força de l'afecte ho fa quan ens decidim a posar-hi atenció i a nodrir les relacions.

Una lectura que us recomano molt, per la poderosa veu de Daniela Krien, per la seva destresa descriptiva, tant dels entorns com dels personatges, i per la capacitat de fer-nos entrar dins la història i no voler-ne sortir fins al final.

'L'INCENDI'

Autora: Daniela Krien

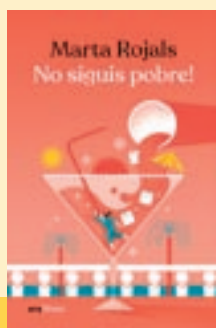
Traducció: Maria Bosom

Editorial: Més Llibres

Lloc i any d'edició: Barcelona, 2023

Pàgines: 208

NOVETATS EDITORIALS

'No siguis pobre!'

Marta Rojals
Ara Llibres

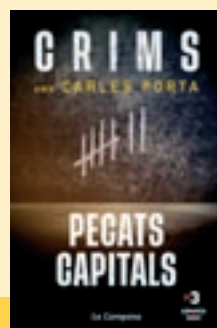
Torna per Sant Jordi una de les firmes sempre esperades del nostre panorama literari, encara que no en coneguem el rostre: Marta Rojals. I ho fa amb aquest recull d'articles que en el seu moment ja es van publicar en línia. Vol evitar que siguin "xuclats per sempre en aquest forat negre que és internet". Hi parla, sobretot, d'una generació precaritzada, però també de l'oblit de la gent gran.

'Un llum que crema'

Jordi Llavina
Ed. Proa

La poesia acostuma a quedar al marge de les llistes de llibres més venuts per Sant Jordi. Però justament per això hem de recomanar aquest poemari de Jordi Llavina, que va guanyar el darrer Premi Carles Riba. Dividit en set parts, parla de la memòria, del pas del temps, de la natura o de la llengua en poemes treballats però que arriben perfectament als lectors.

'Pecats capitals'

Carles Porta
La Campana

Carles Porta agafa aquí el fil dels pecats capitals per parlar de crims. Fets execrables moguts per la supèrbia, l'avarícia, la luxúria, la ira, la gola, l'enveja i la peresa, que eren els pitjors defectes tal com els va descriure Dante a *la Divina Comèdia*. Entre ells, dos de prop nostre, ubicats a Canovelles, la desaparició d'un nadó, i a Mollet del Vallès, l'apunyament del vigilant d'un supermercat.

'Gran Enciclopèdia del Barça'

La Sotana / Blackie Books

En les setmanes prèvies de Sant Jordi, ja s'ha convertit en un dels llibres més venuts. Pel títol, pot semblar una història del club d'aquelles que promou la premsa esportiva. Però si la signa la gent de La Sotana, ja ens podem pensar que el repàs que fan a la vida blaugrana dels últims anys no té gaires de tòpic o convencional. Com hauria dit Cruyff, sortiu (llegiu) i disfruteu!

'Colors'

Joana Santamans
Estrella Polar

Per als més menuts també hi ha Sant Jordi. Fins i tot per als prelectors, que és per a qui va recomanat aquest llibre. Fet per una artista amb especial sensibilitat vers els infants, els introdueix en el món dels colors, els convida a mirar l'entorn –amb l'ajut dels pares– amb uns altres ulls. El llibre, resistent, també està pensat perquè els seus destinataris el manipulin.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

273

 CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
CNL D'OSONA

LÈXIC

De molta o de poca qualitat

Els productes que comprem, els treballs de construcció que es fan o les obres artístiques poden ser d'una qualitat òptima o bé ser un sonat desastre. A vegades no depèn de l'ull que mira l'obra o l'objecte en qüestió, la qualitat es pot sovint avaluar objectivament. Altres vegades dependrà del gust de cadascú.

En el cas que tinguem un producte de molt bona qualitat, és pertinent fer servir una expressió molt emprada a València, que és *ser de fil de vent*. Evidentment també podem dir és fantàstic, genial, formidable, excel·lent o extra. I fins i tot podem afegir: és una obra mestra, una meravella o bé una joia.

La denominació *fil de vent* (del número 20) pot semblar una mica obscura. Posem llum a la foscor, doncs! És la numeració de la indústria tèxtil

per a la llana cardada. Per entendre'ns, com més prim és el fil, més baix és el número. A més, cal afegir que un fil és del número 20 quan una troça de 504 metres pesa 20 grams. Els fils més primers es trenquen amb facilitat i abans es deia que una tela teixida amb fil de vent era de la més alta qualitat possible. Ve-t'ho aquí!

Contràriament diem que una cosa és *de pa sucata amb oli* quan és de mala qualitat. Usem també –potser no tant– *ser de pacotilla*. Hi ha moltes altres maneres d'expressar el mateix, que no volem oblidar i que són deliciosament col·loquials: *nyap, pitafi o patafi, pífia, pastitxo, bunyol, xurro, pasterada* o també *potineria*. Doncs res, feu el que feu, sigueu curiosos, perquè la feina ben feta no té fronteres, segons un espot dels anys 90.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

'Spaghetis' auricular en forma d'orgasme

L'última setmana d'agost de 1987 m'hauria d'haver estat preparant per recuperar les cinc assignatures que tenia penjades pel setembre d'aquell curs de tercer de BUP. Però l'individu que signa aquesta crònica preferia passar-se les tardes mirant vídeos en VHS com *Oro sanguento* i *Texas 1870*, totes dues d'un tal Frank Kramer. En realitat Kramer no era res més que l'àlies que utilitzava Gianfranco Parolini

per signar els seus *spaghetti western*, un gènere infravalorat i alhora impagable, amb mirades que feien més mal que les bales, molta roba bruta i empolsinada, i uns arguments on els bons eren bastant dolents, i els dolents eren molt pitjors encara. I aquí estava jo, en una cambra interior d'un pis del número 16 del carrer Donya Estasia de Ripoll, que per molt que passin els anys i ja no hi visqui continuarà sent casa meua.

Prèviament, Leone ja ens havia preparat per a l'impacte, signant una trilogia del dòlar que hauria d'estar en totes les antologies del millor cinema de tots els temps. Els planetes es van alinear a mitjans dels anys seixanta, i *Por un puñado de dólares*, *La muerte tenía un precio* i *El bueno, el feo y el malo* van esdevenir la quinta essència del setè art, reanimant des d'Itàlia –i el desert d'Almeria– un gènere

genuïnament nord-americà. Al mateix nivell de la qualitat cinematogràfica, però enaltint-la encara molt més, hi havia la música d'un geni, Ennio Morricone, que va crear diversos passatges de la música clàssica del segle XX que es recordaran en el decurs de la nostra història futura, en cas que el gènere humà tingui realment futur.

A roda de Morricone, alguns deixebles de la talla d'Alessandro Alessandroni o

Bruno Nicolai, i coetanis com Armando Trovajoli, Riz Ortolani, Stelvio Cipriani, Piero Piccioni o l'argentí d'origen búlgar Luis Enríquez Bacalov, van enaltir fins a l'infinit molts *westerns* mediterranis, on sovint la música esdevenia protagonista d'uns projectes de pressupost limitat. Aquell cinema d'inicis de la segona meitat del segle XX era imprevisible i de vegades frustrant però sovint també brillant i somiador. La música dels compositors italians va ser una columna fonamental per sostenir-lo. Personalment, cada vegada que estic baix trio entre posar-me el tema central de *Gli fumavano le colt...* *Io chiamavano Camposanto*, de Bruno Nicolai, o bé prendre'm un Trankimazín. Molt sovint s'imposa la primera opció, amb aquell xiulet que sempre m'hauria agradat extreure dels meus pulmons, però desgraciadament ni això no he aconseguit.

Dimecres 26 d'agost de 1987.
L'"spaghetti western" es confabula per impedir-me aprovar tercer de BUP.

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

SINÉAD O'CONNOR 'I Do Not Want What I Haven't Got' Chrysalis Records, 1990

I Do Not Want What I Haven't Got va ser el segon disc de la irlandesa Sinéad O'Connor, aquella noia amb el cap rapat que sempre semblava que tenia un punt de mala lluna. El disc va tenir un enorme èxit i ha quedat com un dels millors de l'any 1990. La veu era preciosa i potent, s'hi deixava l'ànima en cada cançó. La que es va fer més famosa va ser "Nothing Compares 2 U", una versió excel·lent d'un tema que Prince havia escrit per al grup The Family, però que havia passat desapercebut. Ella el va recuperar i el va convertir en un gran èxit. Pràcticament totes les altres cançons del disc les va compondre la mateixa O'Connor. La majoria parlen de les difícils relacions familiars –ella va tenir molts problemes en aquest aspecte– amb una gran riquesa musical. A més de l'esmentada "Nothing Compares 2

U", destaquen "I Am Stretched on Your Grave", que té una melodia típicament celta, i "Funky Drummer", que en alguns moments sembla que estiguem sentint el padrí del soul, James Brown. També està molt bé "The Emperor's New Clothes". Els músics que l'acompanyen són poc coneguts, però no hi fa res, sonen de meravella. Sinéad O'Connor no va tornar a repetir un disc com aquest. De fet, n'ha gravat molt pocs i des del 2018, quan es va convertir a l'Islam, pràcticament ni actua. L'any passat se li va morir un fill de 17 anys. Una vida difícil.

NOTES

Llibres de la Dharma i la sala Sidecar per Sant Jordi

De l'internacional *Las vidas de Brian* (sobre el cantant d'AC/DC Brian Johnson) a l'ibèric *Rosendo* o el nostrat *Jaume Arnella. Artesà de cançons*, de Ferran Riera. Aquestes són tres de les novetats editorials de caire musical que arriben de cara a un Sant Jordi que, a Catalunya, tindrà un gran protagonista: la Companyia Elèctrica Dharma, que aquest dissabte celebra el 50è aniversari amb un concert, com no, al Palau Sant Jordi. Literàriament, però, el mig segle dels barcelonins també ve carregat. L'escriptor Matthew Tree, amb l'ajuda dels músics de la banda, ha escrit una espècie d'autobiografia de la Dharma editada per Comanegra. I per si això no fos prou, aquesta diada també s'estrena una nova sèrie de novel·les gràfiques creada per la parella artística Jaume Copons i Liliana Fortuny (filla del mític bateria de la Dharma). El protagonista és Roc Badosa, que a la primera entrega acaba fent un treball d'institut sobre la Companyia Elèctrica Dharma i tot plegat acaba en una esbojarrada aventura.

Un altre bon llibre sobre música de cara a aquest Sant Jordi és *Este no es el libro del Sidecar*, de Roberto Tierz. L'autor és el fundador i director de la sala Sidecar des del 1982 fins a l'actualitat i proposa un recorregut pels 40 anys d'història d'una sala amb vocació transgressora. També hi explica les aventures i desventures d'un local emblemàtic on diverses generacions han trobat un lloc on deixar anar la seva creativitat. Un llibre essencial per conèixer com era la Barcelona de finals dels anys 70, la ràpida evolució que es va donar a la dècada següent i la transformació que ha viscut la indústria musical.

EL TEST Jordi Pota

Primer instrument que vas aprendre a tocar? Aprendre, entre cometes, va ser la flauta típica de l'escola. **Primer disc que et vas comprar?** Devia ser algun dels primers d'Obrint Pas o de Ska-P. **Quants discos tens?** Una trentena, aproximadament. **Salva'n tres.** *Bohemian Rhapsody*, de Queen; i per nostàlgia diria *El vals del obrero*, de Ska-P, i *La flama*, d'Obrint Pas. **Grups (o músics) de capçalera.** Ara tiro molt de Spotify i acostumo a escoltar molt Queen. I de grups d'aquí m'agraden molt Oques Grasses, Obeses, Els Catarres... **Un concert (com a públic) per recordar.** El més gros que he anat va ser un de Ska-P al Pavelló Olímpic de Badalona.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

MARIONA ESCODA 'D'una altra manera'

La guanyadora de la primera edició d'*Eufòria* ja té nou disc al carrer. I com mana la tradició, l'ha publicat a les portes d'un Sant Jordi on també es poden regalar els nous treballs d'altres ex-eufòrics com Triquell o Scorpio. Aquest, però, és el que agradarà a més públics. Parteix del pop comercial i flirteja amb la balada èpica (*Si ens falta l'aire*), el rock (*Allà on bufi el vent*) o la cançó acústica (*Ara que ets aquí*). Per escriure les deu peces que hi ha al disc Escoda ha comptat amb la col·laboració de Manu Guix, Adrià Salas (La Pegatina) o Àlex Pérez.

NEUS BORRELL I MIQUEL JOAN 'El cos per caure'

El cos per caure és una manera de llegir poemes amb veu i guitarra. Cançons que Neus Borrell i Miquel Joan han compost somatitzant aquests 12 poemes: "Oda del poble rural", de Blai Bonet; "Un pardal", de Jaume Coll; "Cambra de la tardor", de Gabriel Ferrater; "Nao me procures ali", d'Hilda Hilst; "Ras i Curt", de Núria Martínez-Vernis; "Cançó de bressol", de Maria-Mercè Marçal; "Culte", "Coralí" i "Com un cel", de Perejaume, fragments d'una conversa entre Josefa Tolrà i Joan Brossa; "Sotragada", de Guim Valls, i "Dimonis", de Jacint Verdaguer. Sincer.

ROVELL D'OU 'Jarana Rock'

Rovell d'Ou és una companyia d'espectacles per a públic familiar amb dècades d'història ja a les espatlles i uns quants discos editats. L'últim, que acaba de sortir del forn, és *Jarana Rock*, un *divertimento* on a part d'algun tema propi els músics de la banda es dediquen sobretot a versionar grans clàssics del pop-rock de tots els temps. Hi ha des del "Whatever You Want" de Status Quo fins al "Get Back" de The Beatles, el "Jumping Jack Flash" dels Rolling Stones o el "Highwell to Hell" d'AC/DC. Sempre està bé fer pedagogia, sobretot de cara als més menuts.

ALEGRIA INTERIOR

Toni Juclà / sodecaminar@gmail.com

La dolça inèrcia

Les actrius i els actors acabem els últims retocs, la ratlla als ulls, pintar els llavis, posar bé el vestit, recitar una part del text i riure de la broma que fa el tècnic; diu que avui ens deixarà a les fosques. I empassar-nos els nervis quan el director ens avisa que en deu minuts comencem. Avui és l'última representació, i per això volta una sensació estranya. Després de sis mesos de feina ens endinsem a pensar què farem demà sense assajar. Mentre observo els meus companys i tot el que els passa, unes paraules del meu personatge volten per la meva ment: "Què hi faig, jo, aquí? Quin és el meu paper?".

El teatre no deixa de ser una representació d'un text per satisfer l'espectador durant una estona.

L'obra pot ser més a menys profunda, més ben muntada o més divertida, però no deixa de ser oblidada després d'haver-la vist, se'n parla un cop s'ha acabat i es continua caminant cap a una altra cosa. Així i tot, és curiós que faci la interpretació d'un personatge que ni que encara que m'hi assembli una mica sigui algú aliè a mi que es relaciona amb altres personatges no reals per endinsar-nos a la història i arribar a emocionar els espectadors per tot allò que observen i senten, a atraure l'atenció per sorprendre'ls en fets que no s'esperaven. I si tot el que hem donat ha arribat, encara que sigui una mica al cor, gaudir dels seus aplaudiments. I aquí adonar-me que allò que esdevé el *jo sol* no podria fer-ho realitat, que és el grup i la feina conjunta que fa assolir la fita. I llavors agraeixes haver decidit participar en el projecte que hores de son m'ha tret, que molta suor he hagut d'eixugar per assajar allò que tant em costava. I ara m'adono que he sortit per un moment de la dolça inèrcia per potenciar la meua alegria interior.

Em refereixo a la renúncia de la comoditat de no córrer riscos, a la temptació íntima de no transgredir l'escala de valors vigents per evitar-ne conflictes i preocupacions. La inèrcia sempre hi és en cada fet de la vida, tendim a deixar-nos portar pel que ens és més còmode. La dolça sempre la busquem per no patir més del compte. Perquè resulta més decisiva l'autocensura que la censura. I si no quants llibres, quantes obres d'art han estat famoses pel simple fet que algú ha decidit que allò no podia ser vist per la població, i aquesta el primer que fa és buscar-la i potenciar-ne la difusió. En canvi, l'autocensura és la que més fructifica en el nostre dia a dia. D'aquest autocontrol de què fem, ens fa ser el que som. El que ens limita i alhora ens protegeix a no endinsar-nos al desconegut, o si més no a posar-hi atenció per portar-los a terme. Ni fer ni no fer ens ha de privar de gaudir de l'instant present.

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 21-04-2023 al 27-04-2023

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Amb el Sol per Casa II la teva atenció es pot posar a aconseguir una millor gestió de l'economia. Si hi ha persones que et fan sentir malament, comences a posar límits.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Enhorabona! El Sol entra al teu signe i s'obre un nou període. Amb la conjunció Lluna/Mercuri/Urà, és bon moment per canviar la manera de pensar i obrir-te a nous objectius.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

El teu inconscient t'està avisant. Hi ha alguna cosa que no vols veure i has de gestionar. Dies de secrets, murmuracions, confessions delicades i missatges entre línies.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

El Sol a Casa XI et fa mirar cap al futur. Si la feina no et satisfà, penses a estudiar el que és del teu interès. Recuperes el contacte amb un grup d'amics del passat.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Aquests dies no acceptaràs un paper secundari al sector laboral, ja que vols ser tu qui mani. Un assumpte del passat pot sorgir per recordar-te que no ho vas deixar acabat.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Muntes una escapada per trencar amb la rutina i poder desconnectar. Trucades i missatges dels amics que et posen al dia. Xerrada pendent amb algú de la família política.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

A la feina pots viure moments tensos amb una persona de més edat. No reaccionis, respon i sigues prudent. Si esperes resolució d'un crèdit o ajut, pots tenir-ne notícies.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

El Sol transita la Casa VII i s'activa el món relacional. En aquest temps poden augmentar els contactes i si no tens parella podries conèixer algú amb qui connectaràs.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

A la feina passen coses que no et deixen indiferent. Pot ser un moment d'inflexió i potser caldrà prendre decisions, algunes fins i tot arriscades, però necessàries.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

S'activa el teu sector sentimental. Si no vols començar una relació, com a mínim descobriràs que algunes persones t'admiro. Gaudeixes dels fills i us diverteu plegats.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Si comparteixes la llar amb altres persones, voldràs delimitar més el que consideres el teu espai. Sentiràs que has de fer un esforç econòmic per ajudar els que t'estimes.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Et plantejes diversos canvis i alguns importants. Per resoldre-ho, el teu cap fa càlculs per fer la millor jugada davant d'un problema que pot ser laboral o econòmic.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Millaret i Valls

'Scarlet'

De Pietro Marcello

Deliciosa faula camperola

La pel·lícula inaugural de la secció paral·lela Quinzena dels Realitzadors del Festival Internacional de Cine de Canes, *Scarlet*, de Pietro Marcello, arriba als cinemes. El documentalista italià que ens va sorprendre amb el seu primer llargmetratge de ficció *Martin Eden* (2019), magistral adaptació de la novel·la homònima de Jack London, ha dirigit aquest nou film de producció franco-italiana, escrit per ell mateix al costat de Maurizio Braucci, Maud Ameline i Geneviève Brisac, adaptant un relat breu del rus Aleksandr Grin.

Es tracta d'un preciós i innocent film ambientat al nord de França, en un entorn rural, en plena naturalesa, protagonitzat per Juli-

ette (Juliette Jouan), una noia que creix sola després de la mort de la mare. Però Juliette comptarà amb l'arribada d'un pare que no coneix, Raphaël (Raphaël Thiéry), soldat que acaba d'arribar del front de la Primera Guerra Mundial, de grans habilitats artesanes.

Un film atípic i estrany, sensible i líric, amb moments cantats i altres instants màgics o fantàstics. Així tenim bruixes a la vora del riu (Yolande Moreau) i un aviador atractiu i seductor (Louis Garrel), que s'estavella al costat de la granja i que promet evasió i esperança. Un film campestre i poètic de gent senzilla, amb rares connexions amb el cinema de Bruno Dumont, i que s'ajusta delicadament a l'estil dels contes i les faules.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

Steve Barakatt estrena la gira catalana de 'Néoréalité' al TAG

'Néoréalité'. Steve Barakatt. Teatre Auditori de Granollers. Diumenge, 23 d'abril, 19h.

El pianista i compositor canadenc Steve Barakatt farà l'estrena catalana de la seva gira mundial *Néoréalité*, aquest diumenge al Teatre Auditori de Granollers. Aquesta gira presenta en directe el seu últim àlbum, del mateix nom, i el seu últim senzill, "Motherland", tots dos estrenats mundialment per Universal Music i amb més d'1.600.000 visites a YouTube.

Nou musical d'Arnau Tordera

'Deixa't estar de romanços!'. L'Atlàntida, Vic. Dissabte, 22 d'abril, 18.00 i 21.00h; i diumenge, 23, 20.00h.

Estrena d'un nou musical escrit i compost per Arnau Tordera, que s'emmarca dins de la quarta edició del projecte "Fem un musical", de L'Atlàntida, amb la participació, entre d'altres, d'una cinquantena d'estudiants d'entre 14 i 18 anys.

CINECLUB

'Un any, una nit'

Catalunya, 2022. Dir.: Isaki Lacuesta. Ramón i Céline són una parella que es troba a la sala Bataclan de París durant la nit de l'atemptat del 2015. Aconsegueixen sobreviure a l'assalt terrorista, però en sortir senten que ja no són els mateixos i no saben si mai podran tornar a ser-ho.

Isaki Lacuesta aborda el relat dels protagonistes a partir de salts enrere i records del que va passar aquella nit en contraposició amb diversos moments de l'any posterior. Aquesta simfonia tràgica, mostrada tota de cop, avançant i retrocedint a mesura que es construeix el trencaclosques dels protagonistes, ens porta del dol al record, del drama a la recuperació, del terror a la frustració... per acabar convertint un fet concret en un relat universal sobre la por i la seva superació.

CINECLUB VIC
Dimarts 25 - 20h
VO en francès i
castellà amb subtítols
en català
Espai ETC

'Matria'

Espanya, 2023. Dir. Álvaro Gago Díaz. Drama. Ramona, una dona de 40 anys, viu sotmesa en un context laboral i personal tens i precari en un poble de la costa gallega. Fa malabarismes amb diversos treballs per mantenir-se i proporcionar el millor futur a la seva filla Estrella. Però quan la filla està preparada per emprendre el seu propi camí, Ramona s'adona que, per primera vegada, pot fer alguna cosa per si mateixa.

Álvaro Gago, en la que és la seva òpera prima, ens ofereix un drama social on mira la classe obrera de cara i sense prejudicis. El film planteja el tema de les segones oportunitats i desmitifica la figura de la mare coratge.

AC GRANOLLERS
Divendres 21 - 21.30h VO
Dissabte 22 - 20.30h VO
Dilluns 24 - 19h VO
Cinema Edison

BARBACOOES

Barbacoes
des de 109,00 €

Nova B8Q-VI*

Revolució en el sector de les barbacoes amb la nova tecnologia AutoClean.

Converteix les restes de la graella en adob a punt per fertilitzar horts i flors.

No sabem com serà la jardineria del futur, però Vicreu hi serà.

Jardineria intel·ligent
T 93 889 33 52
© vicreu
vicreu.net

VICREU